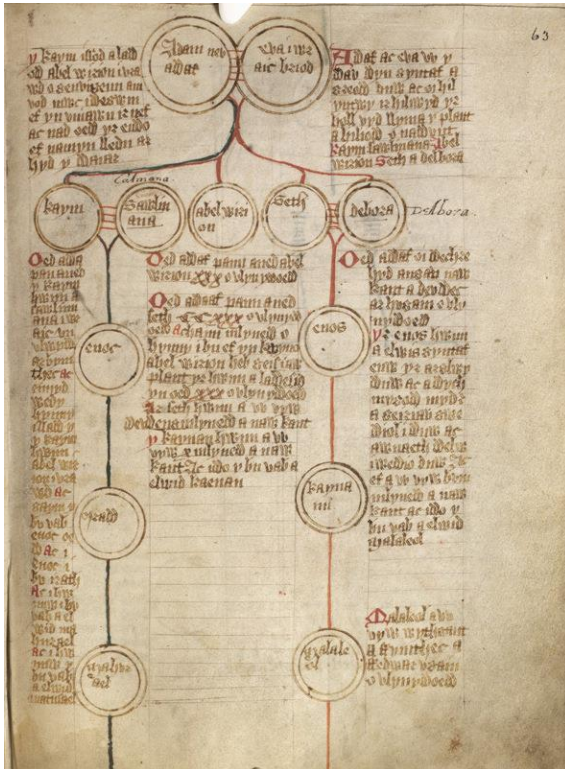

1

*Hvor langt tilbage kan jeg komme med min
slægtsforskning?*

Slægtstræ fra middelalderen og tilbage til Adam og Eva – næppe helt troværdigt!

Når man starter med slægtsforskning, begynder man naturligt nok i nutiden og bevæger sig derefter tilbage i tiden. Man finder bedsteforældrene, oldeforældrene, tipoldeforældrene osv. Efterhånden som man bevæger sig tilbage gennem 1800-tallet, bliver det sværere og sværere, men det kan lade sig gøre. Kommer man tilbage i 1700-tallet, kan man godt være glad, og man får lyst til at komme endnu længere tilbage i tiden.

Mange synes, det er spændende, hvor langt tilbage i tiden man kan komme med sin slægt. Måske særligt i starten af ens slægtsforskning. Efterhånden kan fascinationen af navne og datoer langt tilbage i tiden blive afløst af en større interesse for at finde ud af, hvordan ens aner levede og finde deres historie.

Men vi ser tit spørgsmålet: Hvor langt tilbage i tiden kan jeg komme med slægtsforskningen? Det er naturligvis afhængigt af de kilder, der er til rådighed, og det ser vi nærmere på i dette kapitel.

Folketællinger

Den første folketælling i Danmark blev gennemført i 1769. Den viste, at der var 797.584 indbyggere i kongeriget Danmark, hvoraf de 80.000 boede i København. Denne folketælling er dog ikke så interessant til slægtsforskning, da den indeholder statistik og kun få personalhistoriske oplysninger. Den er i øvrigt heller ikke fuldt bevaret. Derudover har der været lokale folketællinger i 1700-tallet og enkelte tilbage i 1600-tallet, der dog som regel ikke er fuldt dækkende.

Derfor regnes folketællingen i 1787 for den første egentlige folketælling for kongeriget. De næste folketællinger var i 1801 og 1834. Derefter gennemførtes folketællinger ca. hvert 5. eller hvert 10. år. Frem til 1970 blev der gennemført i alt 27 landsdækkende folketællinger.

Efter 1970 holdt man op med at foretage folketællinger i traditionel forstand, og i stedet baserede man opgørelsen af den samlede befolkning på et givet tidspunkt på udtræk fra CPR. Danmark var dermed det første land i verden, som var i stand til at gennemføre folketælling alene på grundlag af et centralt, elektronisk personregister.

Folketællinger er interessante som kilder til slægtsforskningen, fordi de fortæller, hvilke personer, der på en bestemt dag boede i hver husstand, og hvordan de var i familie med hinanden. Derudover indeholder folketællingerne oplysninger såsom alder og fra 1845 fødested, der gør det nemmere at finde personerne i kirkebøgerne og andre kilder.

Så ved hjælp af folketællingerne kan vi finde stort set alle personer tilbage til 1787, og i nogle tilfælde længere tilbage, hvis de findes i de lokale folketællinger. Dog skal man være klar over, at der ikke var nogen kontrol med, at oplysningerne i folketællingerne var korrekte. Derfor er der ganske mange fejl i de oplysninger, man finder i dem.

No. 1.

I Optegnelse

1787

Folketallet ved Hans Kongelige Majestæt Hof. Rat saaledes som det befandt sig at være den 1ste Jultid 1787, tilligemed Forklaring om enhver Person's Stand, Embede og Nærings-Wei, med videre.

Gadernes Navne, samt Gaardenes og Huusenes No. ja ogsaa Familienes Antal.	Personernes fulde Navn og i hvilken Familie.	Stad enhver Person er udi Familien, samt om Deres no ere egne eller uagte, af fættie, andet eller hvilket Etestad.	Personernes Alder, det for deude Alders Nav iberegnet.	Ugift eller Gift, og hvorofte de have været i Etestad eller Utestad.	Personernes Titel, Embede, Forretning, Haandvaerk eller Nærings-Wei.	Summa paa Folketallet Gaardene i hver Gaarde stue, som i den heele Byt tilkommen.
	Christian Frederik v. Numsen.	Mand	47 Aar	Gift	Overhofmarskalk (hans Hof. Rat. Altkm.) og Kammerherre	
	Margretha fød Lindberg v. Fritsch.	Landskvinde	47 Aar	Gift		
	Christian Carl Lindberg v. Fritsch.	og h. Børn	18 Aar	Gift		

Folketælling 1787, her overhofmarskalk, ridder, kammerherre og gehejmeråd Christian Frederik (von) Numsen på Christiansborg Slot

Husk

Links til folketællinger incl. lokale folketællinger og mandtal findes her:

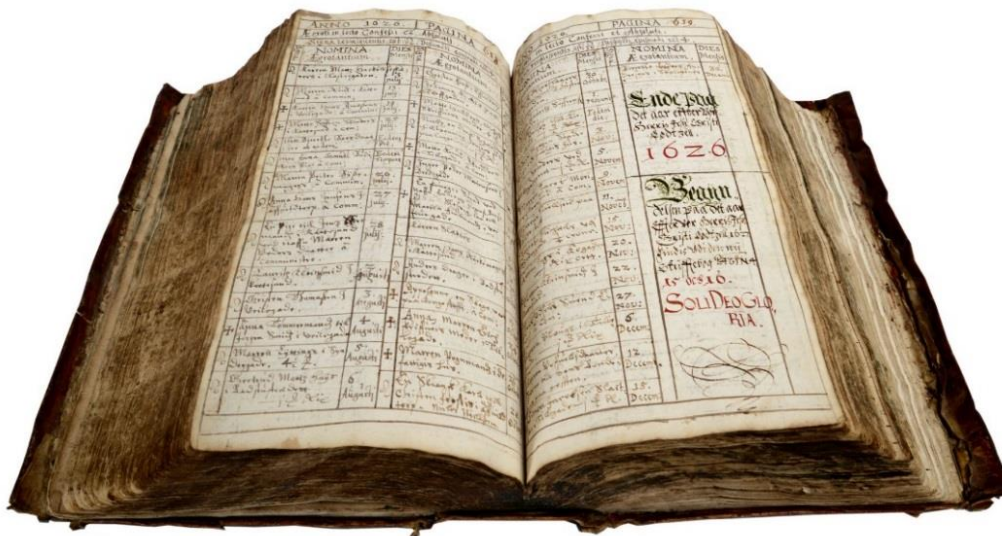
[Danske Slægtsforskere / Kilder / Hvor finder du? / Linksamling - Folketællinger og mandtal](#)

Desværre er en del folketællinger gået tabt. Læs mere på wiki.slægtdk under Folketællinger.

Kirkebøger

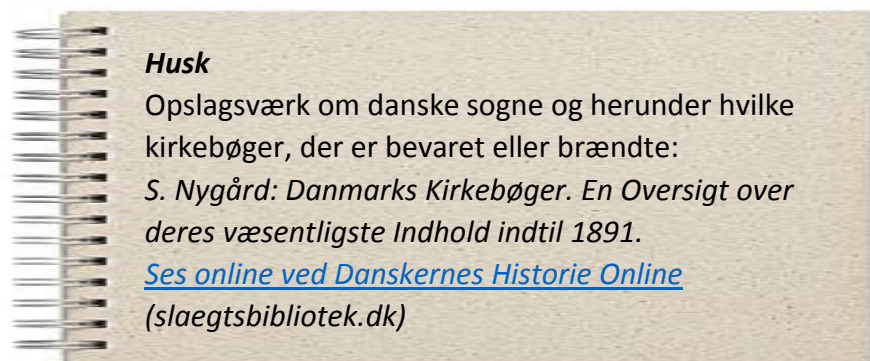
Skal man finde personer længere tilbage i tiden end de første folketællinger, går kirkebøgerne typisk længere tilbage. Dette er oven i købet en primær kilde, da det var den officielle registrering af den danske befolkning (dog ikke i Sønderjylland fra 1874, hvor civil registrering blev indført under den tyske administration).

De allerførste kirkebøger blev startet i 1500-tallet. I 1645 blev det ved lov påbudt at føre kirkebøger. Loven fastsatte dog ingen detaljer om, hvordan kirkebøgerne skulle føres. Derfor er der stor variation i indholdet af de tidlige kirkebøger. I nyere tid kan man som hovedregel finde forældrene til en person fx ved fødsel, konfirmation, vielse og død. Men jo længere tilbage i tiden vi kommer, desto færre oplysninger er der. Typisk kan forældrene i 1700-tallet være anført som "husmand Mads Jensen og kone".

Kirkebogen fra Nakskov fra 1617-1626 regnes for at være en af de ældste kirkebøger i Danmark

Helt frem til 1813 blev der kun ført ét eksemplar af kirkebogen. Det er ret uheldigt, for det skete, at præstegården brændte sammen med kirkebogen, eller bogen blev ødelagt af vandskade el.lign. Så sidder man der med sin slægtsforskning og kan ikke finde længere tilbage, fordi kirkebogen mangler! Først fra 1813 blev det bestemt, at kirkebøgerne skulle føres i to eksemplarer, så hvis den ene gik tabt, kunne der igen skabes en afskrift af den.

Før kirkebøgerne

Skal man yderligere tilbage i tiden – eller rammer man et sogn uden de ældste kirkebøger – begynder det at være udfordrende. Der findes ingen tidligere systematisk registrering af den danske befolkning.

Men hvis ens ane ejede noget, er der en vigtig indgang til at følge familien yderligere tilbage i tiden. Det er især ejendomme – eller rettere jord – der havde værdi og blev handlet, og heldigvis er det noget, der blev registreret af det offentlige.

Når man havde opnået ejendomsret til et stykke jord, var det vigtigt, at der var regler at holde sig til. Allerede i de gamle landskabslove (Jydske, Sjællandske m.v.) var der bestemmelser for skøder og tinglysning af samme for at sikre retsgyldigheden. Med et skøde havde ejeren et synligt bevis på, at han rent faktisk ejede en ejendom.

Skøder er udstedt tilbage i middelalderen, men først fra 1551 pålagdes alle retter at føre tingbøger, hvori også skøder skulle indskrives. Rigsarkivet har oplysninger om køb og salg af ejendomme fra ca. 1551 og frem i tiden, og i nogle tilfælde går tingbogen helt tilbage til starten af 1500-tallet.

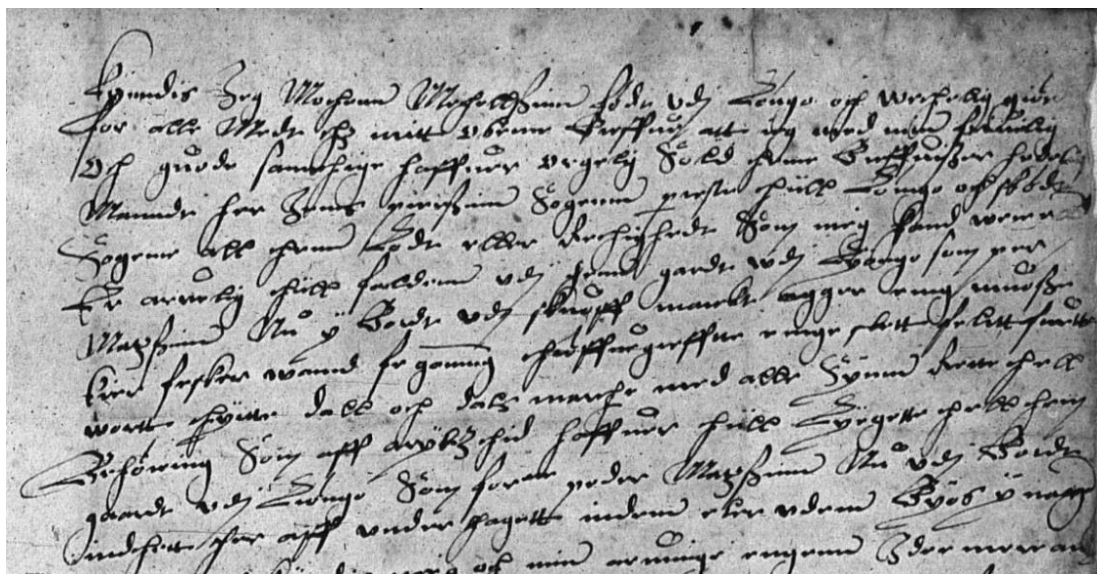
I Danske Lov fra 1683 pålagdes retterne at føre særskilte skøde- og panteprotokoller med afskrifterne af skøder og pantehæftelser på ejendomme. Dette påbud blev indskærpet i 1738, og her pålagdes retterne tillige at føre navneregister over sælgere og købere med henvisning til protokollerne.

Langt flertallet af bønderne ejede før 1800 ikke deres gårde; de havde dem i fæste. Fæstet var en form for forpagtning af gårde, der dengang i det store hele tilhørte godsejerne, kronen (kongen), klostre eller kirker. I forbindelse med et fæste blev der udarbejdet et fæstebrev, der bestemte betingelserne for forpagtningen.

Fæstegårde kan være interessante for at føre slægten tilbage i tiden, da der ofte var tale om, at fæstet gik i arv fra far til søn. Men desværre rækker fæstebrevene ikke så langt tilbage i tiden. Fæsteprotokoller med afskrift af fæsterne blev først påbudt i 1718, og tinglæsning af fæstebreve blev først lovfæstet i 1810. Der findes dog matrikler fra 1664 og 1688, der nævner både selvejere og fæstere.

Endelig er der skifterne og skifteprotokollerne, der sikrede, at arvingerne fik det, de var berettiget til efter en afdød. Skiftet vil opliste de værdier, som boet havde, og ikke mindst i denne sammenhæng navne på alle børnene samt værger og ægtefæller.

Oprindelig var skiftet et helt privat anliggende imellem efterlevende arvinger og andre interessenter; men allerede i middelalderen ses tegn på myndighedernes deltagelse i konkrete skifters administration, især i tilfælde, hvor arvinger var umyndige eller fraværende. Det ses af bevarede skiftebreve, men også af de ældste bevarede skifteprotokoller, fx Helsingør købstad fra 1571, Vordingborg fra 1574 og Ålborg fra 1584. Også i de ældste tingbøger kan der findes noget om skifter. De ældst bevarede protokoller vedrørende landbefolkningen er skifteprotokollerne 1640-52 fra Smørum og Lille Herreder i Københavns omegn.

Starten af skøde fra 1581 fra Morthen Michelsen til Jens Piensen på en gård i Lyngaa

Der findes med andre ord forskellige kilder omkring det forhold, at man ejede eller fæstede ejendom, men disse kilder rækker ikke længere tilbage end midten af 1500-tallet. Desuden dækker disse kilder ikke alle samfundets uformuende, som er svære at følge tilbage i tiden, når kirkebogen holder op.

Husk

Uddybende artikler til ovenstående:
Slægtshistoriske temaer af Kathrine Tobiasen,
udgivet af Danske Slægtsforskere

Købes i Danske Slægtsforskernes webshop.slaegt.dk

1500-tallet

1600-tallet

1700-tallet

1800-tallet

Folketællinger

Kirkebøger

Skifter

Skøder

Præsteslægter

Præsteslægter

En anden del af befolkningen var også relativt godt dokumenteret tilbage i tiden, nemlig indehaverne af de offentlige embeder. Her skulle embederne besættes af det offentlige, enten af kongen eller dennes stedfortræder. Disse ansøgninger om embede og bevillingerne er blevet bevaret for eftertiden.

Ældst blandt centraladministrationens forvaltningsenheder er Danske Kancelli, som kan spores tilbage til 1100-tallet. Kancelliet var frem til 1500-tallets begyndelse det eneste forvaltningsorgan inden for det kongelige myndighedsområde. Kancelliets embedsområde var overvejende len (fra 1661 amter) og købstæder, retsvæsenet samt kirke- og undervisningsvæsenet i Danmark og Norge.

Ved Reformationens indførelse i 1536 blev også de katolske biskopper afskaffet, og kongen overtog herefter ansvaret for kirkens, skolens og de fattiges forhold. Først fra 1553 blev der for alvor taget fat på opgaven. Kongen overtog alle bispernes og klostrenes rettigheder over sognekirkerne - herunder også kaldsretten, det vil sige retten til at udnævne præsterne. Kaldsbrevet var populært sagt den gejstlige embedsmands ansættelsesbrev.

Præsteembeder og i hvert fald erhvervet var tit noget, der gik i arv fra far til søn (som i øvrigt mange andre erhverv). Det er dermed muligt at følge en slægt af præster gennem flere generationer, og disse præsteslægter er blevet ganske godt beskrevet – måske fordi netop præsterne var skriftkyndige.

Der findes megen litteratur om de forskellige præsteslægter, men de kan sjældent føres længere tilbage end reformationen i 1536. Specielt historikeren Sophus Vilhelm Wiberg (1811-1882) udgav i 1800-tallet en omfattende præstehistorie, der går tilbage til reformationen. Den findes i dag online, og på frivillig basis bliver den suppleret af rettelser og tilføjelser.

Husk

Wibergs præstehistorie online: Wiberg-net.dk

Adelshistorie

Skal man følge sin slægt længere tilbage end 1500-tallet, skal man derfor være heldig at ramme en meget snæver del af befolkningen, der dengang selv sørgede for at dokumentere deres slægt, nemlig adelsslægter.

Men hvordan kan man være i slægt med adelen, hvis man ikke selv er en del af en adelsslægt? Det kan man, fordi adelen arbejder med det princip, at kun sønner kan videreføre adelsnavnet. Dermed bliver børnene til en adeligt født kvinde ikke adelige, med mindre manden er det. Dermed kommer der et stort antal efterkommere af adelens døtre, der ikke selv er adelige, men bliver almindelige borgere i Danmark.

En konsekvens af dette princip er i øvrigt også, at et større antal adelsslægter er uddøde, for hvis der ikke hele tiden var mandlige efterkommere, ville slægtens navn og rang gå tabt. En analyse viser, at i de 100 år fra midten af 1500-tallet til midten af 1600-tallet uddøde omkring 100 adelsslægter, blandt andet slægterne Serlin, Sten, Stubberup, Ud, Uldsax og Vinter. Men man kan altså godt være efterkommer af en Uldsax, selv om adelsslægten formelt ikke længere eksisterer.

Begrebet adel kendes først i Danmark fra starten af 1500-tallet, men familierne har deres rødder langt tilbage i historien. Tidligere var slægterne en del af det aristokrati, der omgav

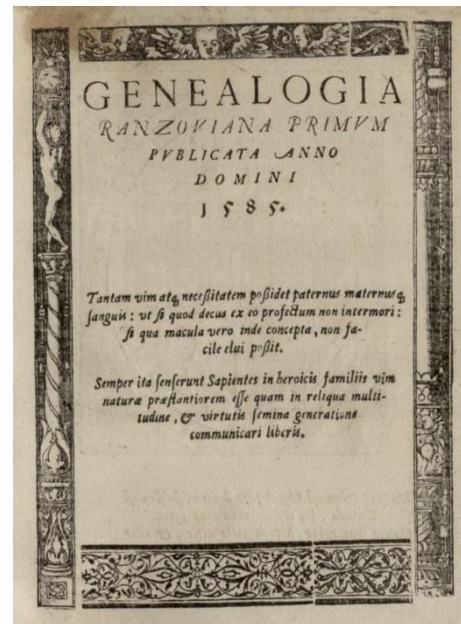
kongen, og titlerne kunne nedarves gennem generationer. Alternativt kunne kongen udnævne en person som ny adelsperson gennem de såkaldte adelsbreve. Også standen af kongens riddere smeltede efterhånden sammen med adelen. I 1526 bestemte kongen, at adelen skulle have faste adelsnavne.

Man kan finde følgende betegnelser om adelen:

- Uradelen er den ældste og oprindelige adel, hvis tilhørsforhold til adelstanden ikke er dokumenteret med adelsbreve.
- Brevadelen er den adel, der har fået deres privilegier gennem et adelsbrev (patent)
- Højadel er den fornemste og rigeste del af adelen.
- Lavadel er betegnelsen for den del af et lands adel, som grundet svagere økonomi eller færre privilegier har mindre anseelse og magt end højadelen.

Adelen havde en særlig interesse i at dokumentere deres slægt. For eksempel når de skulle bevise deres adelige herkomst, eller de skulle overbevise kongen om, at de var af fornem eller måske kongelig herkomst for at erhverve et adelsbrev. Nogle af de første slægtsbøger er således skrevet af adelige personer. For eksempel efterlod Vibeke Podebusk, der døde i 1596, en slægtsbog, der især omhandlede hendes egne forfædre.

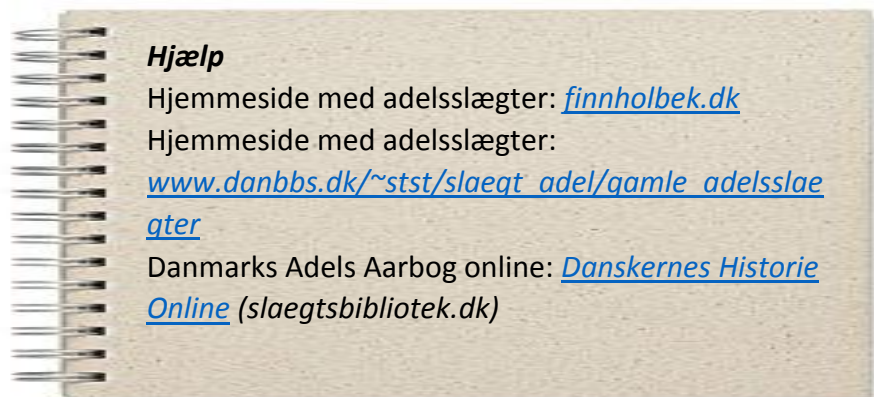
Den ældste slægtsbog hos Danskernes Historie Online er "Genealogia Ranzoviana primvm pvblicata Anno Domini 1585", der i vores udgave er udgivet i Wittenberg i 1586 – altså en bog om slægten Rantzau. En anden tidlig udgivelse har den "korte" titel "Biscops Absolons oc Her Esbern Snaris Herrekomst oc Adelige Stamme Desligeste

Sore Clusters første Fundatz oc Fundatores er tillagt i enden de Førsters oc Førstinders Ligs naffn, som ere i Sore begraffne ..." (forkortet). Den er fra 1589.

Ved hjælp af adelens dokumentation er det altså muligt at føre slægter yderligere flere århundreder tilbage i middelalderen. Med mindre man selv er en del af Danmarks nuværende adel, vil ens forbindelse til adelen gå igennem en adelskvinde, der giftede sig borgerligt og derfor "sank ned" i den almindelige befolkning.

Hvis den forbindelse er i nyere tid, altså 1800-tallet eller nyere, er det ikke problematisk. Men er forbindelsen til en adelslægt længere tilbage i tiden, kan det være en udfordring. Da kvinder på den tid var usædvanligt dårligt dokumenterede, kan det være svært at bevise denne forbindelse til en adelslægt gennem et kvindeligt led. I disse tilfælde vil en slægtslinje, der går via adelen tilbage til 1200-1500-tallet, være behæftet med stor usikkerhed.

Skjalm Hvide og Gorm den Gamle

Der er to personer, der spøger i baghovedet hos mange slægtsforskere, Skjalm Hvide og Gorm den Gamle.

Mindetavle i Sorø Klosterkirke, hvor man i 1773 fandt gravene for Skjalm Hvide og hans bror Toke

Skjalm Hvide (født i første halvdel af 1000-tallet, død efter 1102) var en sjællandsk høvding med store jordbesiddelser omkring Sorø, og han var en del af den danske uradel. Han anses for at være stamfader til den mægtige Hvide-slægt og var selv søn af Toke Trylle. Sammen med Svend Estridsen deltog han i Slaget ved Niså i 1062, hvor han blev taget til fange af Harald Hårdråde. Han havde dog senere held til at flygte. Omkring år 1100 rejste Skjalm Hvide sjællænderne til hæventogt mod Rygen, som var hjemsted for venderne, der drev sørøveri.

Hans efterslægt var stor, men de benyttede generelt ikke slægtsnavnet Hvide. Blandt de mange efterkommere finder vi Asser Riig, Esbern Snare og dennes bror Absalon. Slægten fortaber sig omkring år 1300 i andre adelsslægter, men en række nulevende danskere kan føre anerne tilbage til den berømte slægt via forbindelser til adelsslægterne.

Endnu mere "eftertragtet" er det at være efterkommer efter Gorm den Gamle. Rigtig mange danskere mener, at de har en anelinje tilbage til Danmarks først kendte konge. Så mange, at

Kongernes Jelling i 2017 og 2018 afholdt store stævner, hvor alle kunne komme, og slægtsforskere kunne kikke deres anelinjer til Gorm den Gamle igennem. Nogle fik bekræftet teorien, mens andre måtte gå slukøret hjem.

Gorm den Gamle (ukendt fødselsår og fødested) var en dansk konge, der regerede fra før år 936 til sin død omkring 958, hvorefter han måske blev gravlagt i Jelling. Han rejste den mindste af Jellingstenene efter sin hustru Thyra. Der er ikke fundet spor eller kilder af et kongesæde i Jelling før efterfølgeren Harald Blåtand. Om Gorm kom fra Jylland eller andetsteds i Danmark diskuteres derfor fortsat. Han har muligvis ikke været konge over hele Danmark, men i hvert fald indikerer flere kilder, at det var ham, som havde generobret Hedeby i 936. Han nævnes således i senere, danske kilder og på flere samtidige runesten.

Gorm den Gamle skulle også have haft en stor efterslægt, der blandt andet er beskrevet af S. Otto Brenner i bogen "Nachkommen Gorm des Alten". Et barnebarn, søn af Harald Blåtand, var Svend Tveskæg, og en efterkommer til denne var Valdemar Sejr. Genealogen Anton Blaabjerg har skrevet bogen "Nutiden og Valdemar Sejr", hvor han dokumenterer, hvordan mange nulevende personer er efterkommere efter Valdemar Sejr, og dermed ifølge ovennævnte også Gorm den Gamle.

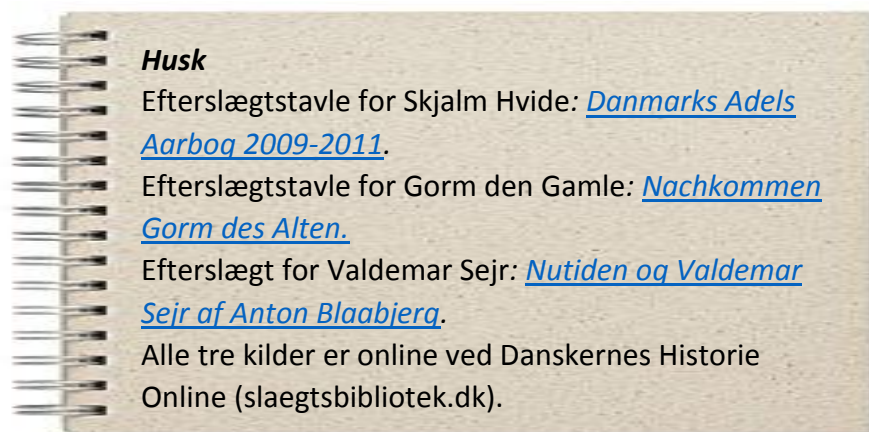
Problemet er bare, at der ikke er ret mange samtidige kilder ud over runestenene. Den første skriftlige kilde, der beskæftigede sig med den adelige slægt og kongerækken, var historikeren Adam af Bremen (levede ca. 1070). Hans hovedkilde var den daværende danske konge, Svend Magnus, som selv havde en meget stor interesse i at få dokumenteret, at han kom fra en familie, som berettigede ham til at sidde på tronen.

Kan man stole på Adam af Bremens oplysninger? Det er ham, der skriver, at Knud den Store er søn af Svend Tveskæg, som er søn af Harald Blåtand, som er søn af Gorm den Gamle. Man har den første, der nævner dette, og der er ingen andre samtidige kilder, der omtaler dette

slægtskab. Vi har reelt kun én persons ord for, at Svend Tveskæg var Harald Blåtands søn – og den person levede i 1070.

Så uanset, hvordan en anelinje tilbage til Gorm den Gamle ser ud, vil den være behæftet med usikkerhed og i mange tilfælde med stor usikkerhed. Sandsynligheden er i øvrigt også stor for, at der et eller andet sted gennem de 30+ generationer, man måtte have tilbage til Gorm den Gamle, er en far i kirkebogen, der ikke er den rigtige far, og så bryder teorien alligevel sammen.

Det kan for mange være meget sjovt at have en sådan slægtslinje og dermed kunne sige, at man er efterkommer af Gorm den Gamle. Men om det har noget med egentlig slægtsforskning at gøre, er tvivlsomt.

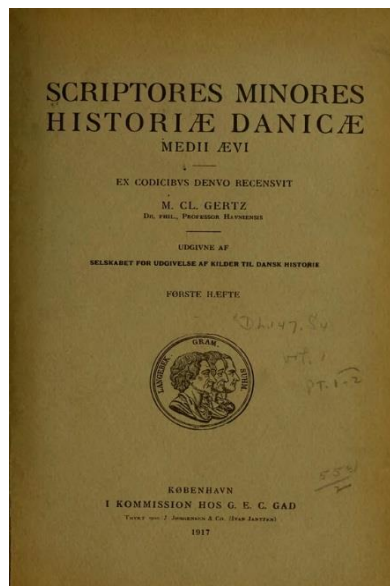
Sagnkonger

Når man nu er i gang, og mener man har fundet en slægtslinje tilbage til Gorm den Gamle, kan man lige så godt fortsætte med de konger, der menes at være hans forslægt – selv om historikerne ikke har nogen dokumenteret viden om Gorm den Gamles herkomst eller forældre.

De danske sagnkonger omtales i sagn, kvad og krøniker fra yngre jernalder, vikingetid og tidlig middelalder (visse konger omtales også i forskellige folkesagn, der kan være vanskelige at tidsfæste). Ingen tidlige kilder som runesten kan bekræfte deres eksistens (andet end for et mindre antal konger fra det 10. århundrede).

Det er muligt, at flere af dem har levet, men deres placering i tid og rækkefølge kan være fejlagtig som følge af manglende hukommelse hos de krønikeskrivere, der nedskrev beretningerne langt senere. Det er også muligt, ja vel nærmest sandsynligt, at der for adskillige af de nævnte kongers vedkommende er tale om regionale (små)konger snarere end konger over hele Danmark.

Nogle af de tidlige krøniker beskriver anerne til Gorm den Gamle. Roskildekrøniken er den tidligste og på mange punkter pålideligste af middelalderens krøniker. Den tager dog flere steder fejl, forveksler oplysninger, eller bygger nogle af sine oplysninger på til dels usikkert sagnstof. Krønicens oplysninger følger den kristne tid, og starter da den første påståede danske konge, Harald, blev døbt i 826.

Genudgivelse af Lejre-krøniken

Lejrekrøniken eller Chronicon Lethrense nævner en lang række danske konger tilbage fra sagnkongen Dan, der regerede på Kong Davids tid. Krøniken er historisk set meget upålidelig, da den bygger på mundtligt overleverede sagn.

Også Adam af Bremen har en kongerække, der går længere tilbage end Gorm den Gamle.

Da de forskellige kilder har forskellige oplysninger, må man nok konkludere, at det er ren spekulation, hvad enten man nu vælger den ene eller den anden kilde. Det har i hvert fald ikke meget med slægtsforskning at gøre.

Hvor mange aner har man?

Slægtsforskere er nok klar over, at man har to forældre (biologiske), 4 bedsteforældre, 8 oldeforældre osv. Det bliver jo hurtigt til rigtig mange. Hvis vi fx går 20 generationer tilbage i vores slægt, bliver der således godt 1 mio. aner. Hvis vi antager, at det bringer os tilbage til ca. år 1500, spekulerer mange på et problem: Danmarks befolkning var kun 600.000 på det tidspunkt!

Betyder det, at alle danskere dengang er vore aner – og hvad med resten, kom de fra udlandet?

Forklaringen på dette paradoks er anesammenfald. Det betyder, at den samme person dukker op som ane i de forskellige anelinjer, man har. Et simpelt eksempel er, hvis en fætter og kusine gifter sig med hinanden (det skete jævnligt). Så vil de have nogle bedsteforældre, der er de samme, så deres børn vil ikke have 8 forskellige oldeforældre, men kun 6.

Anesammenfald kan også være længere ude i slægten. Et eksempel er, at dronning Margrethe II stammer fra kong Oscar I af Sverige på to måder: Han er hendes fars fars mors fars far og

hendes mors fars fars fars far. Dette anesammenfald skyldes naturligvis, at både Frederik VIIIs dronning Louise og Frederik IXs dronning Ingrid var svenske prinsesser.

Konklusioner

Man kan ikke sætte et præcist årstal på, hvor langt tilbage man kan følge sin slægt. Det afhænger naturligvis af, om der er specielle forhold i slægten såsom ukendte forældre til et barn eller aner fra et andet land, hvor slægtsforskning kan være svær at udføre.

Men under normale omstændigheder kan man uden de store problemer udarbejde et slægtstræ, der går tilbage til begyndelsen af 1800-tallet. Her findes alle kilder til rådighed såsom kirkebøger og folketællinger.

Ved at kombinere de forskellige kilder som skifter, kirkebøger når de findes og skøder m.v. kan mange danskere finde en eller flere anelinjer tilbage til 1700-tallet og måske endda så langt tilbage som til midten af 1500-tallet.

Skal man længere tilbage i tiden, skal man være heldig at støde ind i en adelsslægt blandt sine aner. I så fald vil man kunne spore slægten endnu længere tilbage, måske med 100-200 år. Derefter, om ikke før, bliver alting meget usikkert.

Når man har brugt nogle år på dette arbejde med at komme tilbage i tiden, kan man med god ret kaste sig over det, som er mere vigtigt ved slægtsforskning: At forstå og beskrive det liv, som ens aner har haft. Det vender vi tilbage til i de afsluttende kapitler.